

PLEASE NOTE! THIS IS PARALLEL PUBLISHED VERSION OF THE ORIGINAL ARTICLE

To cite this Article: Laakkonen, Anna (2016) Ei tehdä kerralla valmista – tilaa muutokselle, tilaa toiminnalle. Kreodi, 4.

URL: <https://www.kreodi.fi/en/19/Artikkelit/374/Ei-tehd%C3%A4-kerralla-valmista-%E2%80%93-tilaa-muutokselle-tilaa-toiminnalle.htm>

Ei tehdä kerralla valmista – tilaa muutokselle, tilaa toiminnalle

Laurea-ammattikorkeakoulun Vantaalla sijaitseva kampus siirtyi Koivukylästä Tikkurilaan vuonna 2005. Kiinteistö on palvellut yli kymmenen vuotta sosiaali- ja terveydenhoitoalan, liiketalouden, estenomiopintojen ja sittemmin myös ylemmän ammattikorkeakoulutuksen opiskelijoita ja henkilökuntaa. Kirjastotilat olivat pysyneet suhteellisen muuttumattomina tämän ajan. Aika ja käyttötarpeet ovat muuttuneet. Oli aika remontoida.

Tilamuutoksen suunnittelu käynnistyi kevättalvella 2015, ja varsinainen työ suoritettiin kesän ja alkusyksyn aikana. Samaan ajankohtaan osuivat myös ylemmän AMK-koulutuksen ja degree-ohjelmien keskittäminen Tikkurilan ja Leppävaaran kampuksille sekä lainauskaluston uusiminen RFID-järjestelmään. Käyttäjien määrän laskettiin lisääntyvän merkittävästi, ja tilojen tuli vastata tilannetta. Kirjastotyön muuttunut luonne määritteli myös suunnittelua: resursseja haluttiin siirtää enemmän suorittavista rutiineista ohjaamiseen – asiakkaiden omatoimisuuden toivottiin vapauttavan aikaa ohjauksen lisäksi muulle asiantuntijatyölle.

Koko kirjastotilaa ei voitu remontoida kerralla. Päätettiin keskittyä kirjaston etuosaan, jossa sijaitsi perinteinen lainaustiski, raskaat lehtien säilytyskalusteet, lainausautomaatin ja tiedonhakupäätteiden massiiviset kalusteet. Tila oli tukossa ja värimaailma kylmää valkoista ja mustaa. Työn alle otettiin myös pieni opiskelijoiden ryhmätyötila ja tiedonhaunohjaushuone, joita kuvastaa parhaiten lempinimi ”Putka”. Muutostyö suoritettiin yhteistyössä kampuskirjaston henkilökunnan, [suunnittelutoimisto Pentagon Designin](#) ja organisaation tilavastaavien kanssa. Kirjaston toiveet muutoksen lähtökohdaksi kiteytyivät seuraaviin sanoihin: keveys, valoisuus, liikuteltavuus, esteettömyys, omatoimisuus ja yllätyksellisyys. Tilaan haluttiin luoda omat paikkansa asiakaspalvelulle, ohjaukselle, löhöilylle ja vapaalle toiminnalle.

Tikkurilan kirjasto ennen remonttia. © Anna Laakkonen

Ideota ja trendejä oli bongattu edellisvuosien aikana Erasmus-vaihdossa. Lisäksi esimiehellä oli vahva visio siitä, että tyhjä tila jättää sijaa innovatiivisille toteutuksille ja tilan käyttäjä saa muokata tilan mieleisekseen. Tässä oli muutoksen yksi suurimpia kohtia: kirjastotilaa ei enää "hallitse" henkilökunta vaan tila on käyttäjien omaa aluetta.

Suunnitelmat etenivät toteutukseen

Kevät oli pitkällä, kun laadittiin aikatauluja, ihmeteltiin kalustenäytteitä, tulkittiin luonnoksista kalusteiden sijainteja, mietittiin lampujen ja pistorasioiden paikkoja ja käytiin keskustelua logistiikasta suunnittelijan ja remontoijien kanssa. Suunnitteluvaiheessa suurimmaksi haasteeksi osoittautui suunnittelijan poikkeava näkemys tilan ilmeestä ja toimintojen sijoittelusta. Tarjolla oli lopulta hyvin perinteisiä ratkaisuja ja monien tavoitteiden toteutumisesta piti neuvotella. Kevät ja alkukesä oli kiireinen RFID-talkoiden kanssa. Juhannukseen mennessä kirjat oli pitkälti tarroitettu, kirjaston aulatila tyhjennetty lehtikokoelmasta ja kesäkuun loppuun mennessä tila tyhjeni kalusteista. Entisestä muistuttivat vain kalusteiden jättämät vaaleat jäljet lakatun lattian pinnassa.

Kesälomalta palattiin keskelle kiivainta remonttia: kalusteita toimitettiin, sähköjä vedettiin, hälyportteja ja RFID-kalusteita asennettiin. Luovaa ongelmanratkaisua harrastettiin useaan otteeseen. Samana elokuisena aamuna, kun kirjasto aukesi, uusilta pinnoilta jynssättiin vielä mustia sormenjälkiä pois.

Kuvia remontin aikaisista tiloista

Remontin jälkeen, käytännössä testattua ja havaittua

Syksyllä remontin jälkeen tavarat, ihmiset ja käytänteet etsivät uutta paikkaansa. Vaikka tilan toimivuutta oli suunniteltu ja pyöritely paperilla ja mielessä, käytännön arki osoitti suunnitelmien toimivuuden.

Ensimmäiset kommentit kesälomilta palanneilta "vanhoilta naamoilta" olivat positiivisesti yllättyneitä: "Mitä ihmettä täällä on tapahtunut", "Tulinko mä oikeaan paikkaan", "Tää näyttää tosi hienolta". Moni kyllä ihmetteli

aulatilan väljyyttä: "Miksi tässä ei ole... mitään?" Mutta löytyipä siihen vastauskin toiselta: "Tässähän voisi järjestää vaikka discon!" No niinpä – tyhjä tila täyttyy ideoilla.

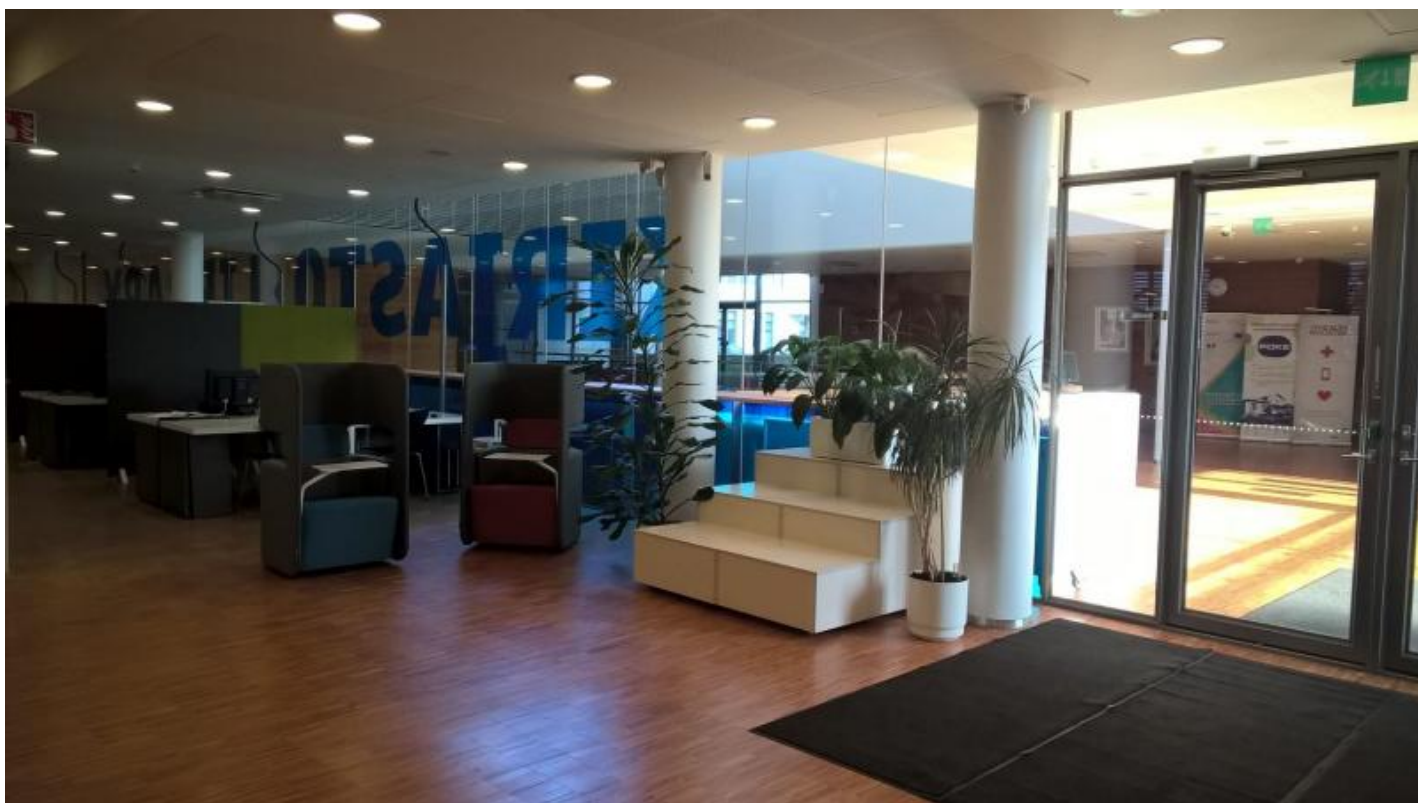

Lounge entisen asiakaspalvelutiskin tilalla.

Remontin jälkeen tyhjäan tilaan tuotiin värikkäitä palleja.

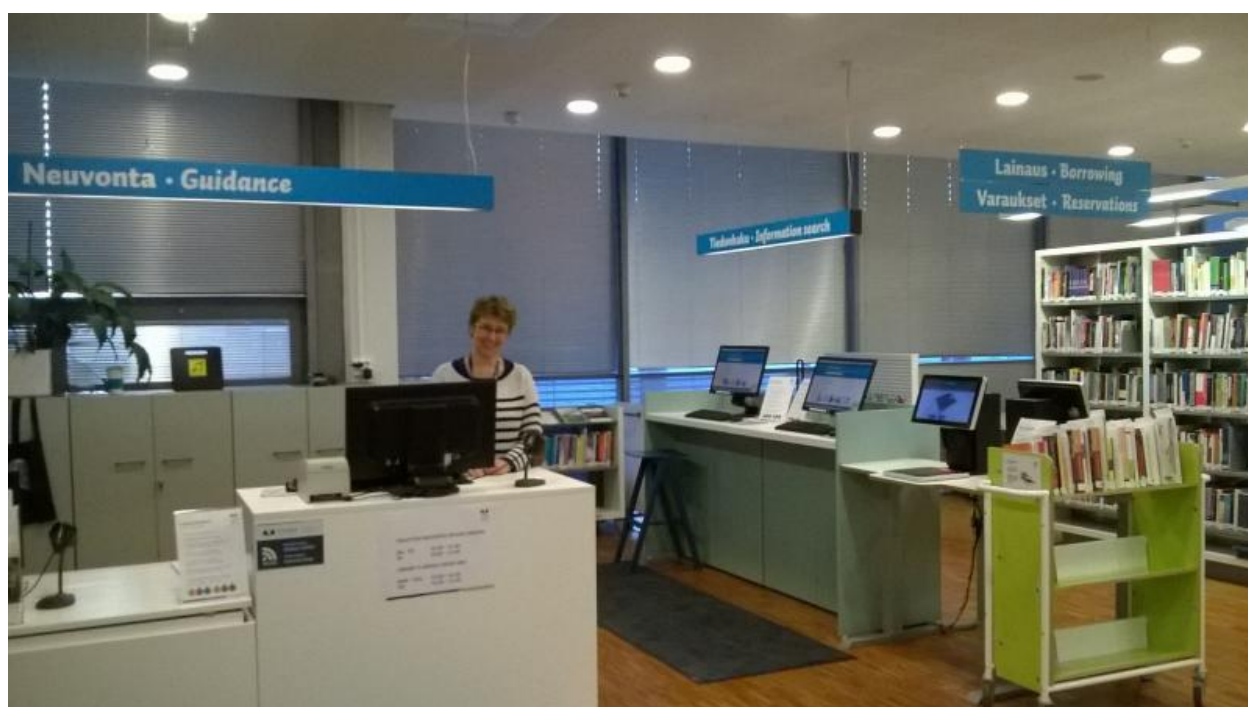
Uudistuneessa kirjastotilassa neuvonta, lainaus ja tiedonhakupisteet siirrettiin oven läheisyydestä suoraan aulan vastakkaiselle puolelle niin, että katsekontakti syntyy heti kun asiakas astuu sisään. Lainauskalusteet täydentyivät palautusautomaatilla. Vanhan asiakaspalvelutiskin paikalle rakennettiin Lounge-tila sohvineen, raheineen ja kirjahyllyineen. Hyllyt täyttyivät pikkuhiljaa kaunokirjallisuudella, toisesta kampuskirjastosta siirtyneillä matkaoppailla ja lehdillä. Lounge-tila toimii löhöilytilan lisäksi odotustilana opiskelijoille, jotka asioivat samassa tilassa työskentelevien erityisopettajan tai opintopäällikön kanssa.

Yksityiseen työskentelyyn tuoleja.

Kehitettävääkin löytyi: asiakaspalvelualueen puutteet ergonomiassa, laskutilan vähäisyys ja kalustepuutteet puhututtivat eniten. Hyviäkin puolia löytyi heti: välitön vuorovaikutus asiakkaan kanssa parani kun asiakaspalvelupisteen viereen asetetut tiedonhakupäätteet pääsivät käyttöön lukukauden alussa. Ohjaaminen juuri käyttöön otetun Finnan ja LibGuidesien pariin oli mutkattomampaa.

Työskentely "samalla puolella tiskiä" aiheutti eritoten asiakkaissa aluksi empimistä - tiedonhakupäätteille tulemiseen kysyttiin lupaa ja otettiin varovaisia askeleita koneen ääreen. Pian tämä unohtui ja siinä sitä rinta rinnan työskennellään. Tietoturva on varmistettu asiakaspalvelun koneilla ruuduille asennettavilla pimentävillä kalvoilla. Henkilökunnan helppo lähestyttävyyys, asiakkaiden omatoimisuuden lisääntyminen ja painopisteen siirtyminen rutiininomaisesta lainauspalvelusta tiedonohjauksen lisäksi arkiohjaukseen on ollut merkillepantavaa.

Uusi asiakaspalvelutiski ja Kaisa Puttonen.

Entiset "putkat" eli ohjaus- ja ryhmätyötilat kokivat remontissa täydellisen muodonmuutoksen: uusi lämpimän vaalea maalipinta, akustinen huopapinta seinissä, kokolattiamatto, kivat valaisimet ja kalusteet saivat ihmeitä aikaan. Myöhemmin klaustrofobiaa on vähentänyt entuudestaan umpinaisten ovien vaihto lasioviin.

Kehittäminen jatkuu

Nyt reilu vuosi remontin valmistumisen jälkeen voi todeta, että tilaa kehitetään yhä. Kerralla valmiiksi -remonttien aikakausi taitaa olla ohi. Lainaustalusto täydentyi myöhemmin vielä toisella lainausautomaatilla ja esteettömällä tiedonhakupäätteellä. Kesällä 2016 opiskelijoiden työskentelyalueen työpisteet uudistettiin ja kirjaston eri toiminnot saivat selkeät opasteet.

Kaisa Puttonen esittelee menetelmähyllyä ja uusia opasteita.

Tämän vuoden alussa Tikkurilassa otettiin käyttöön laajennettu aukiolo: omatoimiaika ja palveluaika rytmittävät päivää eivätkä asiakkaat ole enää niin riippuvaisia henkilökunnan läsnäolosta. Kirjaston omatoimiajan turvallisuutta on parannettu yhdessä turvallisuuspäällikön kanssa. Tila elää ja sille pitää antaa mahdollisuus kehittyä käyttäjiensä mukana.

Vuoden 2016 lähestyessä loppuaan täytyy todeta, että muutos Tikkurilan kirjastolla on ollut huima viimeisen 1,5 vuoden aikana!

Tilassa tapahtuu

Siitä tyhjästä tilasta vielä – mitä sille on tehty? Kirjasto on toiminut luonnollisesti useamman valokuvauksen taustana, markkinointipalveluiden tyylikäs kärryfillari sai loppoajaksi parkkipaikan, kaveriporukat kokoontuvat aulan jakkaroiden ja tilassa on järjestetty pieniä pop up -tapahtumia kuten opiskelijoiden kiireisintä opiskelua piristämään ja pimeään torjumiseksi järjestetty tempaus "Fruitbomb – Keep calm and eat a banana".

Laurean markkinoinnin kärryfillari on usein kirjastossa parkissa.

Fruit Fruit bomb –hedelmätapahtuma marraskuun pimeimpään aikaan.

Uudistunutta aulatilaa on testattu myös kirjailijavierailuun. Yhteistyössä Tikkurilan estenomiopintojen lehtori Marjo Poutasen maaliskuussa kutsuttiin vierailulle hyvinvointi- ja kauneudenhoitoalan yrittäjän, tuotekehittäjä [Katja Kokon](#), jolta oli juuri ilmestynyt kirja '[Aidosti kaunis – lempeän tehokasta ihonhoitoa](#)'. Vierailun järjestäminen oli mielenkiintoinen kokemus. Opiskelijoille tarjottiin inspiroiva uratarina ja mahdollisuus päästä keskustelemaan yrittäjyydestä, tuotekehityksestä ja alan trendeistä tiiviisti niiden parissa työskentelevän henkilön kanssa. Allekirjoittaneelle tämä oli hyvä kokemus tapahtumanjärjestämisestä ja haastattelemisesta. Tapahtumassa oli paikalla myös kirjan kustantaja myymässä uutukaista teosta Katjan signeeraamana. Vierailu keräsi paikalle runsaat 20 kuulijaa, tunnelma oli hyvä ja keskustelu intensiivistä – aika vierähti kuin siivillä ja tapahtumasta jäi kaikin puolin hyvä fiilis.

Toimiva tila kannustaa seuraaviin tapahtumiin – ensi vuodelle onkin jo jotain suunnitteilla Suomi 100 vuotta -teemaan liittyen, mutta se onkin sitten jo toinen juttu.